

селение пълняше фенерската църква за да чуе извѣстието и се увѣри въ истинността му. Иларионъ Макариополски произнесе слово, достойно за случая. Той спомни третия априлий 1860 година, когато на Фенеръ въ сжщата българ. черкова се ихвърли името на патриарха и се признахъ за началници на българ. черкова българскитѣ владици. Тогазъ бѣ денъ славенъ — днесъ 1 мартъ 1870 г. е йоще по-славенъ и знаменитъ. Тогазъ се подхванъ, днесъ се свърши въпроса. Тогазъ бѣше сѣидба, сега — жътва. Цариградския български печатъ ликуваше наедно съ народа. „Право“ нарѣче тая дата (28 февруарий 1870) „ера на духовното ни пакибитие на духовното ни възраждане.“ „Пбменътъ на този день, казва „Право“ ще прѣмине вѣкове и нѣма да се забрави докато тупа поне едно българско сърдце на свѣта. Нашето освобождение отъ срамната зависимостъ, отъ едно неприязненно намъ и чуждо духовенство се извърши вече чрѣзъ безкрайната милостъ на честния нашъ Господаръ. Неговия царски фирманъ полага твърда основа за общото благоденствие и за народния животъ на българския народъ.“

„Право“ и „Македония“ посветяватъ вече цѣлъ редъ статии върху организацията на нашата черква. Изъ цѣла България идгтъ извѣстия, съобщения и прѣдложения върху сжщия въпросъ.

На 30 марта 1870 излѣзе ираде до епископитѣ и митрополити български и до първитѣ господа отъ българския народъ, съ което се прѣдписваше да се състави уставъ за българската екзархия. Тѣ се исказватъ, че „съ разрѣшаванъето на черковния въпросъ не сж искали само мѣняванъе на лицата но и да се измѣни самата фенерска система. Да се изринжтъ на вѣки всички злоупотрѣбления, грабителства, фаворитства, покровителства, хатъроподкупувание и всичкитѣ прочии мръсни елементи на фенерската система. На туй начало трѣбва да се основава нашето черковно управление: на правдата, на достойнството и на народната воля. („Право“ бр. 7, 11 априлий 1875.)

Уставтъ за управлението на българ. екзархия се приготви отъ една особна коммиссия, която работи малко потуленичко, за което не малко се сърди „Право“ и „Македония“, а въ февруарий 1871 се събра Съборъ за прѣглежданъето и окончателното приеманъе на този проектъ. Трѣбва да обадимъ при това, че проектътъ бѣше на врѣме обаче печатанъ въ вѣстникитѣ, тѣй щото имаше врѣме да се подложи на прѣдварителна всестранна критика.

Въпросътъ, върху който се прѣпирахъ най-много въ